

Arvuti ja IKT kasutamise alused

Mälupulk

Sissejuhatus

See brošüür, mida sa loed,
on osa brošüüride sarjast.

Brošüüride sari õpetab,
kuidas kasutada arvutit ja internetti.

Brošüürid on kirjutatud
lihtsalt loetavas ja arusaadavas keeles.

Iga brošüür on erineva teema kohta.

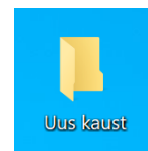
Brošüüride sarja kõik teemad:

1. Arvuti sisse ja välja lülitamine

- Hiir ja klaviatuur

2. Töölaud: failide liigutamine,
kaustade loomine ja kustutamine

3. Juurdepääsetavuse tööriistad

- Klaviatuuri kiirkäsklused

4. Mälupulk

5. Microsoft Word

6. Videoredaktor

7. Ohutus internetis

8. Google Chrome

9. Google Maps

10. YouTube

11. Gmail

12. Facebook ja Messenger

13. Pixlr X

14. Curriculum Vitae Europass

Brošüüride sarja on kirjutanud eksperdid

7-st organisatsioonist.

Need 7 organisatsiooni on:

Associazione Uniamoci Onlus Itaaliast

Asociacija "Aktyvus Jaunimas"

Leedust

Centro Social e Paroquial Santos Martires

Portugalist

Tallinna Tugikeskus Juks Eestist

IES El Greco Hispaaniast

I.E.S. EL GRECO

Towarzystwo Wspierania Inicjatyw

Spolecznych Alpi Poolast

Università Degli Studi Di Catania Itaaliast

Projekti kohta leiad rohkem lihtsalt loetavat ja arusaadavat infot sellelt veebilehelt:

<https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com/>

Brošüüride sari on loodud
Erasmus+ projekti tulemusel.

Selle Erasmus+ projekti nimi on
Accessible Information Material.

SÕNAVARA

Erasmus+ on Euroopa Liidu programm,
mis rahastab erinevaid projekte.

Mälupulk

Sissejuhatus

Mälupulk on seade, kuhu saad salvestada oma faile.

Need võivad olla näiteks töödokumendid, videod või fotod.

Mälupulk on kasulik, sest sellega saad

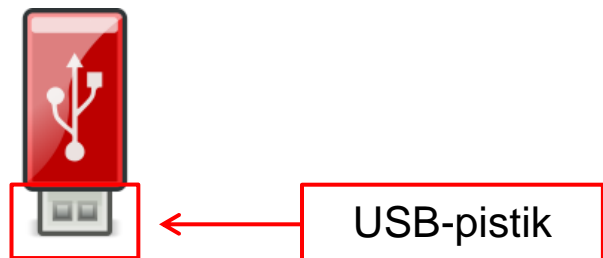
võtta failid ühest arvutist

ja kasutada neid faile seejärel teises arvutis.

Mälupulki on erinevate värvide ja kujudega.

Neil kõigil on **USB-pistik**.

Mälupulk on tavaliselt selline:

USB-pistikul on väike kandiline ots,

mille abil saad mälupulga ühendada arvutiga.

Mälupulga kasutamine

- Otsi oma arvutist ava, mida nimetakse ka USB-pesaks.

USB-pesa on sama suuruse ja kujuga,

kui sinu mälupulga USB-pistik.

- Sisesta mälupulga USB-pistik arvuti USB-pessa.

Kui mälupulk ei hakka tööle,

keera USB-pistik teist pidi ja proovi uuesti.

Kui mälupulgal on LED tuli, siis läheb see põlema.

See näitab, et mälupulk on kasutamiseks valmis.

Kui arvuti tuvastab uue draivi,

avaneb aken mälupulga sisuga.

Draiv on arvuti seade, millele on salvestatud erinevad andmed.

Mälupulga avamine

Mälupulga avamiseks klõpsa kollasel failihalduri ikoonil.

See asub ekraani all, tegumireal.

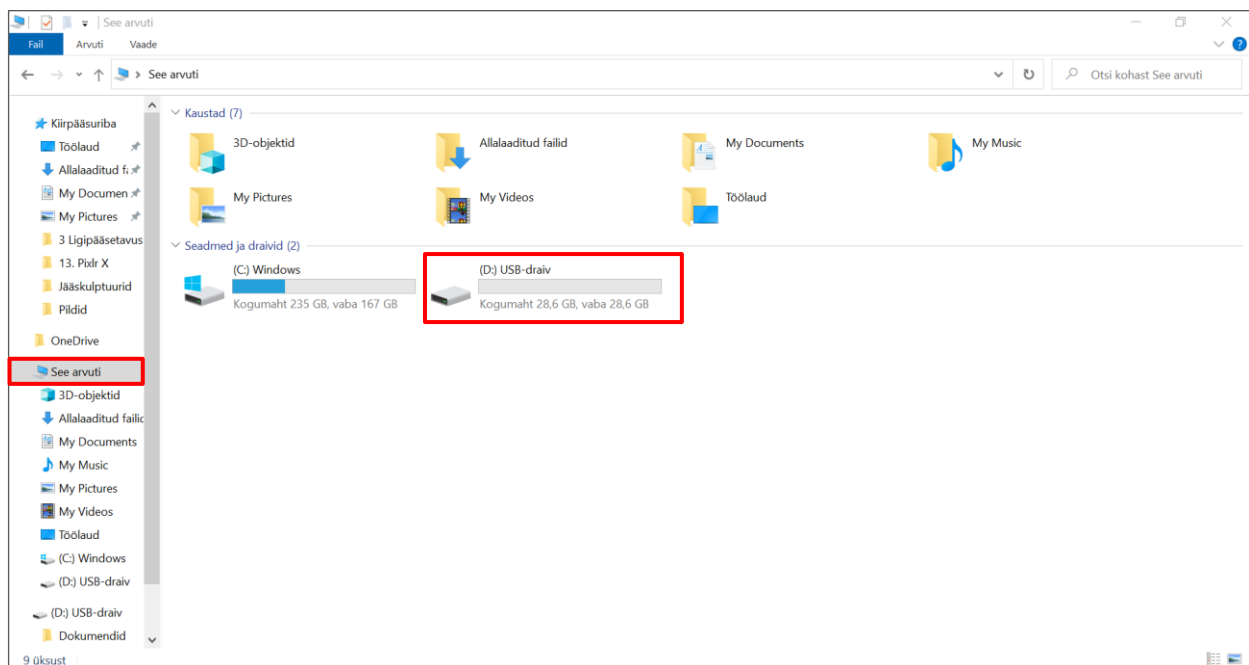
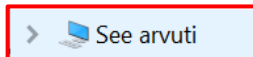
- Avaneb aken.

Akna **vasakul** küljel näed nimekirja

sinu arvutis hiljuti kasutatud kaustadest

ning arvutiga ühendatud seadmetest ja draividest.

Otsi nimekirjast **See arvuti**.

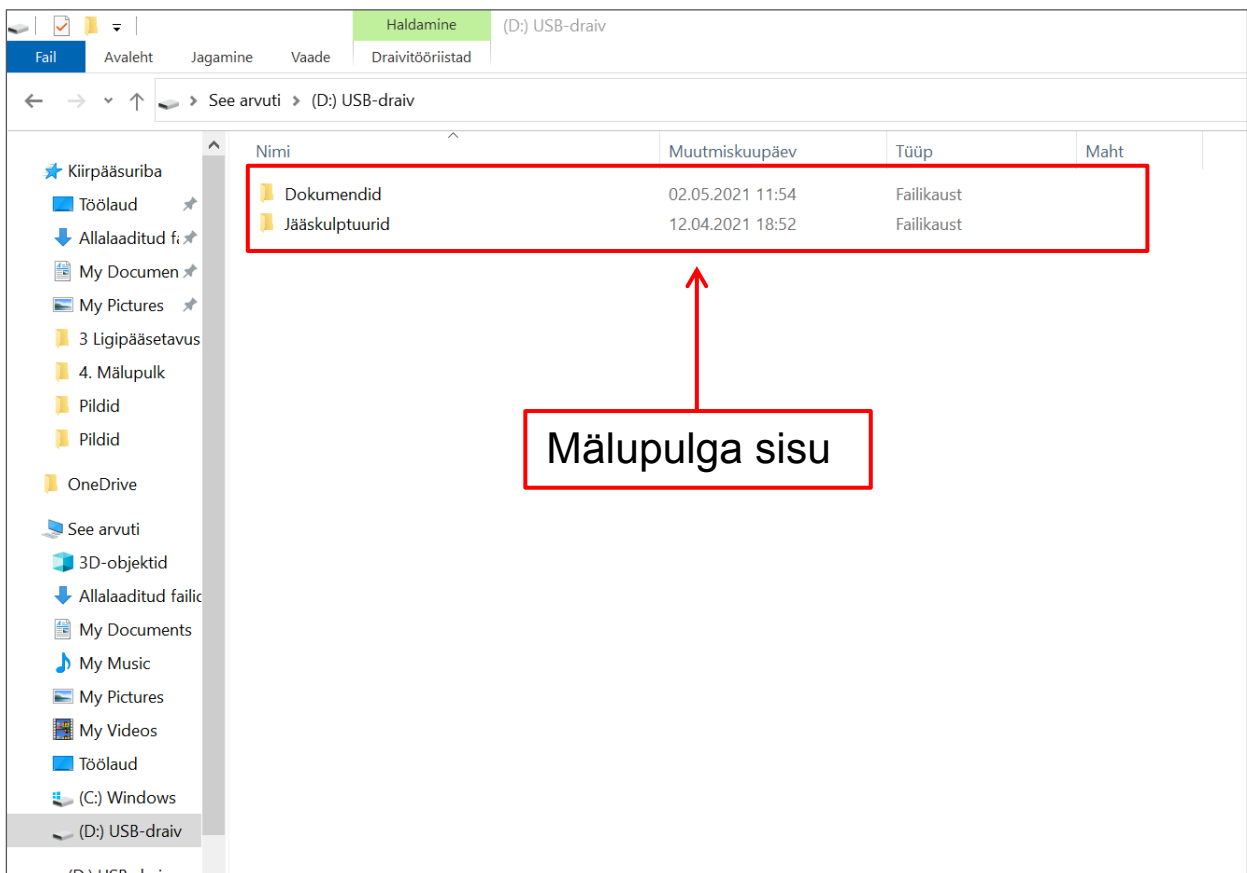
- Klõpsa nupul **See arvuti** ja seejärel akna põhialal, oma mä lupulga nimel.

Mä lupulga nimi võib olla näiteks Verbatim, Kingston, SanDisk või ka USB-draiv.

Teine võimalus: Nupu **See arvuti** all on kirjas draivide nimed.

Otsi sellest nimekirjast üles oma mä lupulga nimi ja klõpsa sellel.

Mä lupulga sisu ilmub akna **põhialale**.

Failide salvestamine arvutist mälupulgale

Kõigepealt sisesta oma mälupulk arvuti USB-pressa.

Failide salvestamiseks mälupulgale on mitu varianti.

Variant 1

Kui soovitud fail asub arvuti töölaual,

siis liigu kursoriga failile ja klõpsad hiire paremat klahvi.

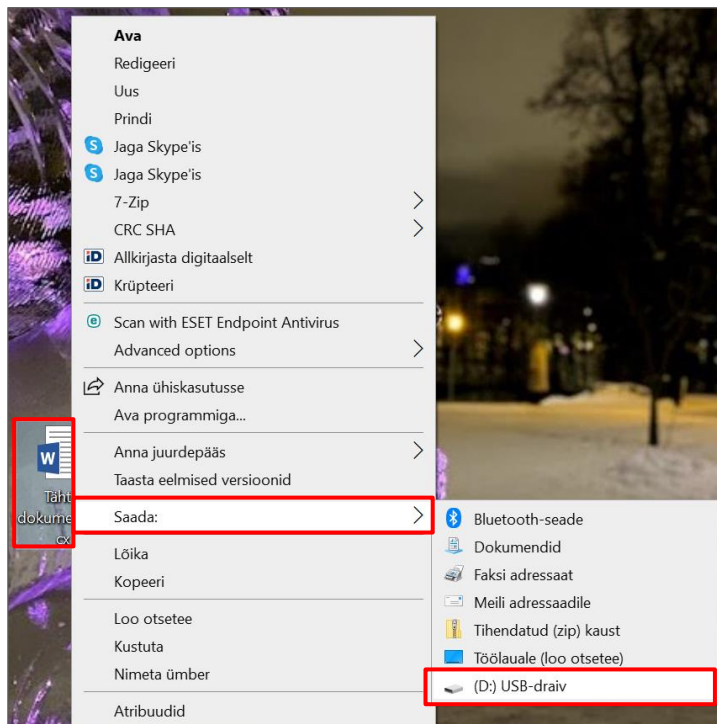
Avaneb menüü.

- Liigu kursoriga menüüs reale **Saada**.

Avaneb uus menüü valikutega.

- Klõpsa oma mälupulga nimel.

Fail salvestatakse automaatselt mälupulgale.

Kui fail asub mõnes kaustas nagu näiteks Allalaadimised,
Dokumendid või Pildid,

klõpsa ekraani all tegumireal asuval **failihalduri** ikoonil.

Avaneb aken.

- Akna **Vasakul** poolel on kaustade nimekiri.

Klõpsa kaustal, kuhu fail on salvestatud.

- Liigu kursoriga failile ja klõpsa sellel hiire parema klahviga.

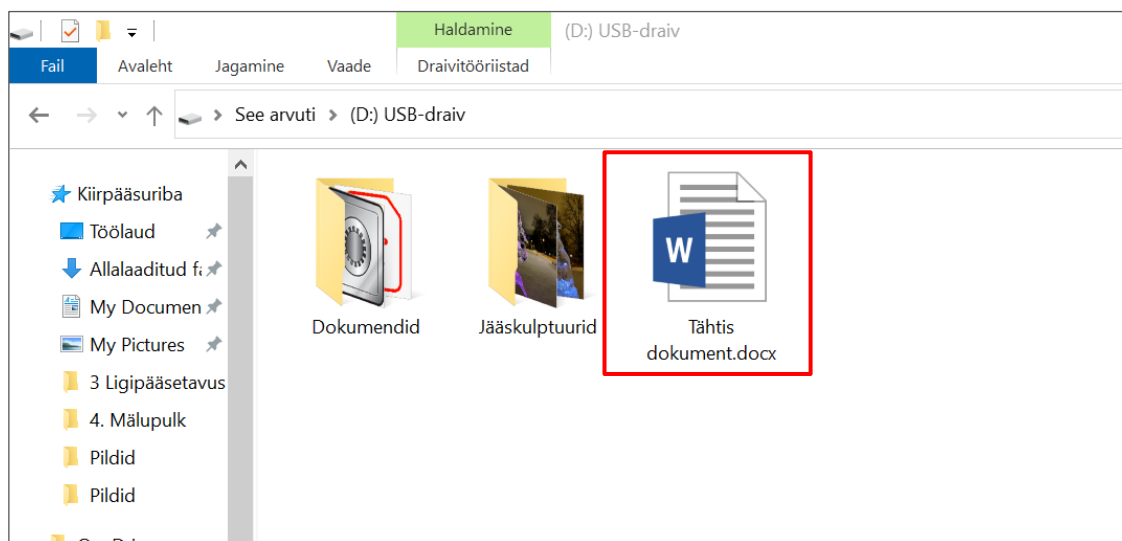
Avaneb menüü.

- Liigu kursoriga menüüs reale **Saada**.

Avaneb uus menüü valikutega.

- Klõpsa oma mälupulga nimel.

Fail salvestub automaatselt mälupulgale.

Variant 2

Liigu kursoriga failile, mida soovid salvestada mälupulgale.

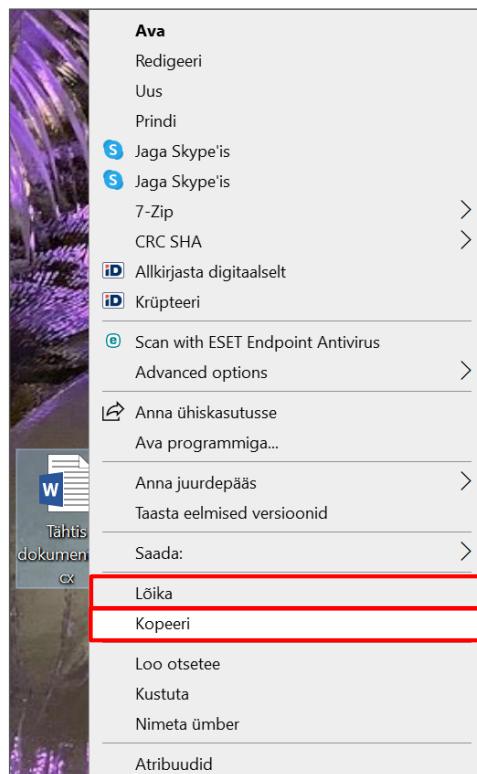
Klõpsa hiire paremat klahvi ja vali kas **Kopeeri** või **Lõika**.

- Kui klõpsad nupul **Kopeeri**, jääb algne fail arvutisse alles.

Mälupulgale kopeeritakse faili koopiat.

- Kui klõpsad nupul **Lõika**, eemaldatakse fail arvutist.

See jääb alles ainult sinu mälupulgale.

- Pärast nupul **Kopeeri** või **Lõika** klõpsamist,

pead avama oma mälupulga.

Avamiseks klõpsa ekraani tööriistareal olevale

failihalduri ikoonile.

Avaneb aken.

- Otsi nimekirjast üles **See arvuti**.

Nimekiri asub akna vasakus servas.

- Otsi üles oma mälufulga nimi ja klõpsa sellel.

Mälufulga nime leiad **See arvuti** all olevatest valikutest.

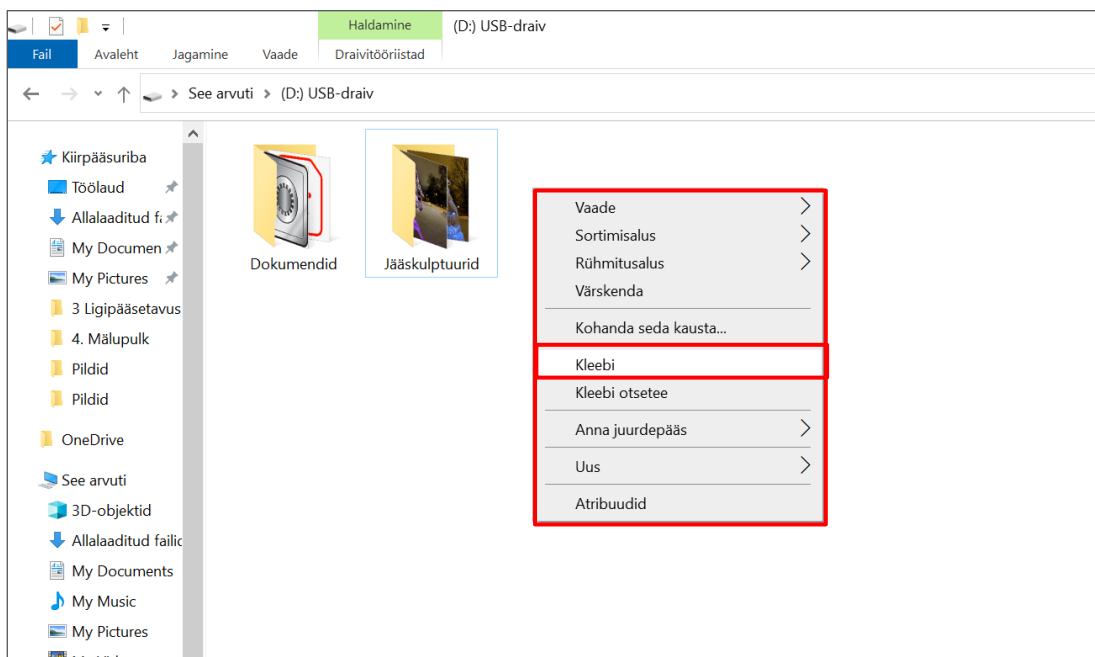
Mälufulga sisu näidatakse akna põhialal.

- Vii kursor akna tühjale valgele alale.

- Klõpsa hiire paremat klahvi.

Avaneb menüü valikutega.

- Klõpsa nupul **Kleebi**.

Variant 3

- Klõpsa failil, mille soovid salvestada mälupulgale.

- Kui soovid faili **kopeerida**, vajuta klaviatuuril

korruga klahve **Ctrl** ja **C**. +

- Faili kopeerimisel jääb see alles arvutisse ja on ka mälupulgal.

- Faili **lõikamiseks** vajuta klaviatuuril korruga

klahve **Ctrl** ja **X**. +

Faili lõikamisel jääb fail alles ainult mälupulgale.

- Faili mälupulgale **kleepimiseks** pead avama mälupulga.

- Selleks klõpsa arvutiekraani tegumireal **failihalduri** ikoonil.

Avaneb aken.

- Otsi akna **vasakus** servas olevast nimekirjast üles **See arvuti**.

Otsi üles oma **mälupulga** nimi ja klõpsa sellel.

Mälupulga sisu näidatakse akna **põhialal**.

- Klõpsa aknas tühjale kohale.

- Faili kopeerimiseks vajuta oma klaviatuuril korruga

nuppe **Ctrl** ja **V** +

Aknasse ilmub faili ikoon.

Variant 4

- Ava mälupulk ja **minimeeri** selle aken.

- Akna minimeerimiseks klõpsa akna üleval paremas nurgas olevat sümbolit **Minimeeri**.

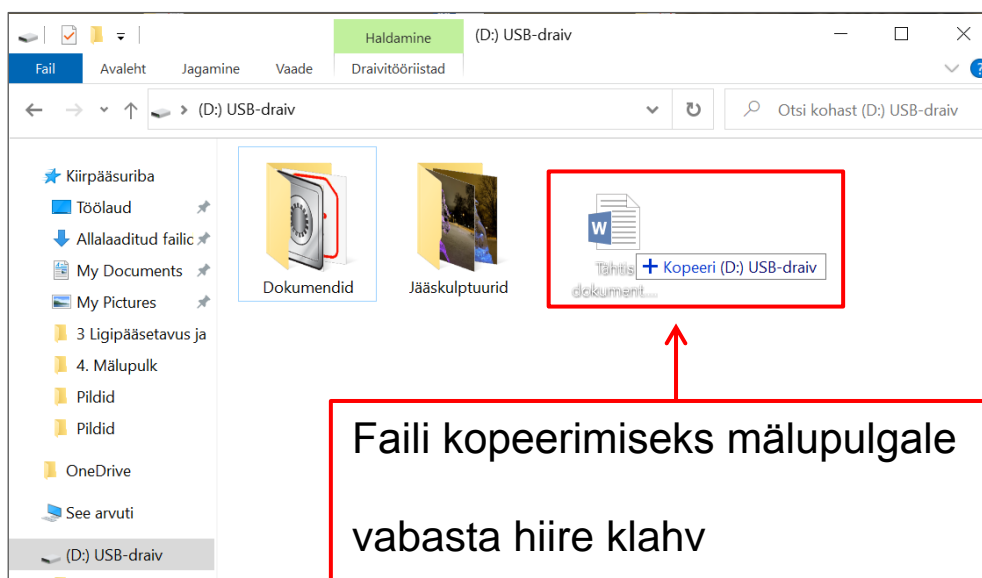
- Klõpsa hiire vasaku klahviga failil, mille soovid salvestada oma mälupulgale.

Klahvi all hoides liigu kursoriga **failihalduri** ikoonile.

Avaneb aken sinu mälupulga sisuga.

- Vii fail akna tühjale alale ja vabasta hiire klahv.

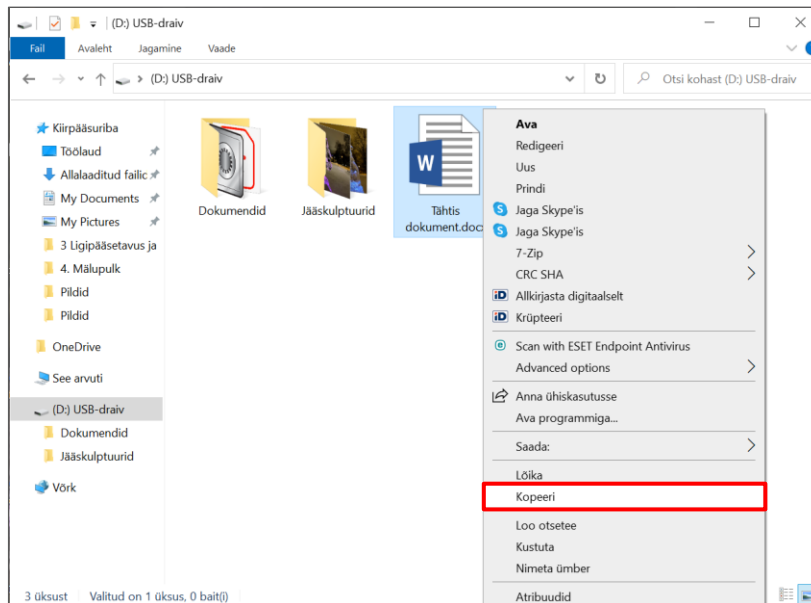
Fail kopeeritakse sinu mälupulgale.

Failide ümber tõstmine mälu pulgalt arvutisse

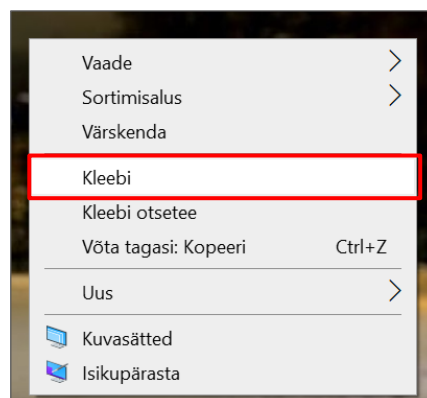
Protsess on sama, mis failide mälu pulgale salvestamisel.

- Ava mälu pulk nagu eelnevalt kirjeldatud.
- Kopeeri või lõika fail, mida soovid ümber tõsta.

- Mine arvuti töölauale või ava kaust, kuhu soovid faili tõsta.
- Klõpsa hiire parema klahviga kohas, kuhu soovid faili kleepida.

- **Kleebi** fail.

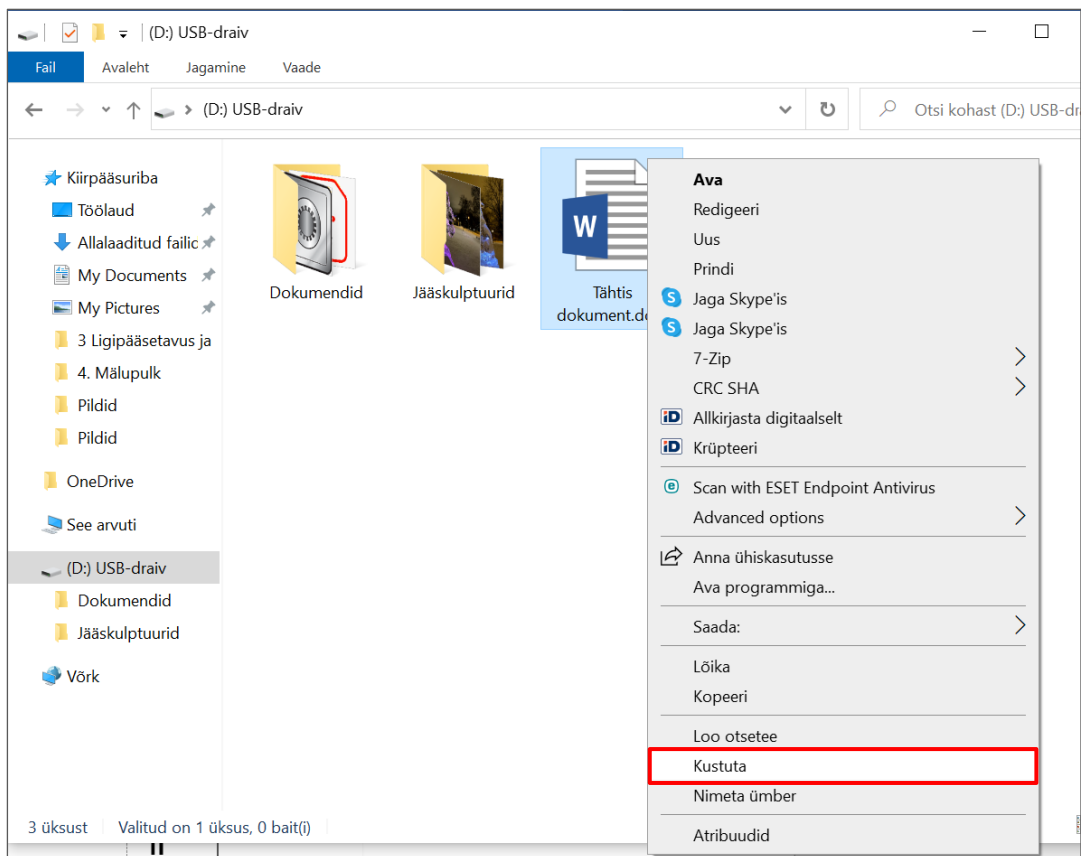
Mälupulgal asuva faili avamine

- Ava mälupulk, kasuta selleks **failihaldurit**.
- Otsi üles avanenud aknast fail, mida soovid avada.
- Vii kursor failile ja tee sellel hiire vasaku klahviga topeltklõps.

Mälupulgal asuva faili kustutamine

- Ava mälupulk, kasuta selleks **failihaldurit**.
- Vii kursor failile ja klõpsa sellel hiire parema klahviga.
- Avaneb menüü.

Klõpsa menüüs real **Kustuta**.

Mitme faili korraga kustutamiseks hoia all klahvi **Ctrl** ja **klõpsa kursoriga failidel**, mida soovid kustutada.

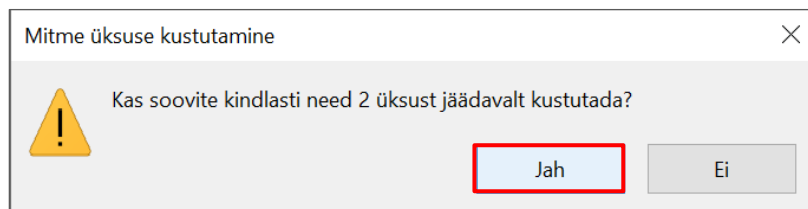
- Klõpsa hiire paremat klahvi.

- Avaneb menüü, klõpsa menüüs real **Kustuta**.

Ilmus uus aken, et küsida,

kas soovid kindlasti valitud failid jäädavalt kustutada.

- Klõpsa **Jah**, kui oled kindel, et soovid failid kustutada.

Mälupulga vormindamine

Vormindamine tähendab kogu mälu pulga sisu kustutamist ja mälu pulga kasutamise alustamist justkui see oleks uus.

Mälupulga vormindamise võib olla vajalik, kui failide kopeerimisel ilmuvad veateated või failide kopeerimine võtab liiga kaua aega.

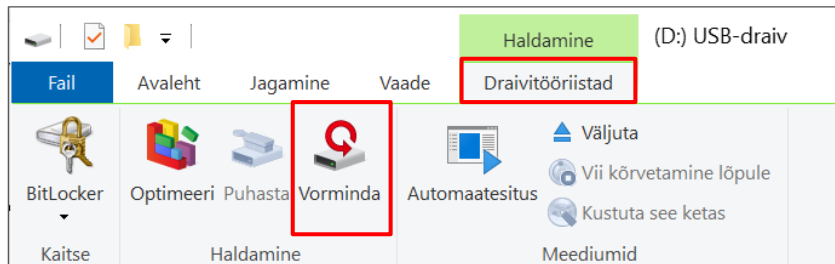
Mälupulga vormindamine:

- Ava mälupulk, kasuta selleks **failihaldurit**.

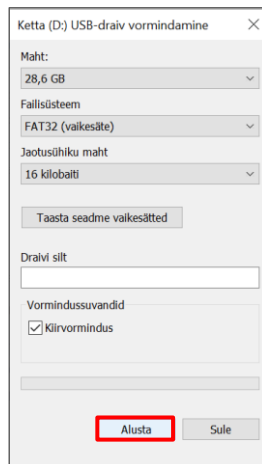
- Klõpsa akna ülaosas asuval nupul **Draivitööriistad**.

- Klõpsa **Vorminda**.

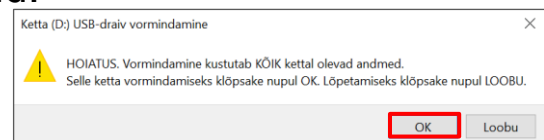
Avaneb aken.

- Klõpsa **Alusta**.

Avaneb uus aken, mis hoiatab, et vormindamine kustutab jäädavalt kõik mälupulgal olevad failid.

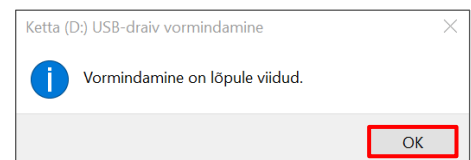
- Klõpsa nupul **OK**.

Protsessi lõppedes avaneb väike aken.

- Klõpsa nupul **OK**.

- Klõpsa Vormingu aknas nuppu **Sule**.

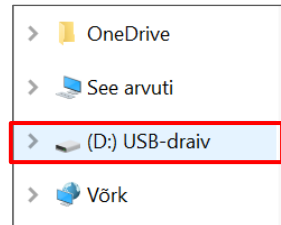
Nüüd on su mälupulk tühi ja saad seda jälle kasutama hakata.

Mälupulgale uue nime panemine

- Ava mälupulk, kasuta selleks **failihaldurit**.

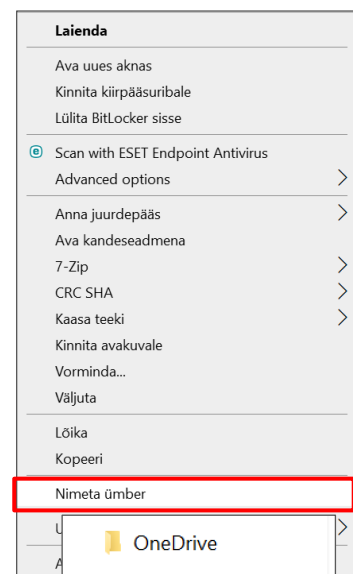

- Klõpsa **See arvuti** all olevas nimekirjas oma mälupulgal nimel.

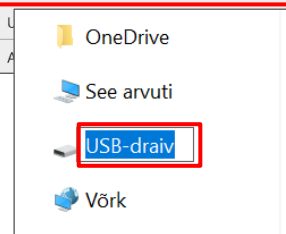

Kasuta selleks hiire paremat klahvi.

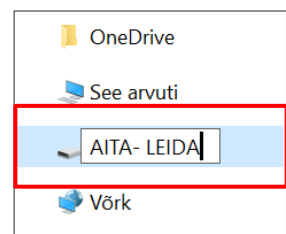
- Ilmub menüü, klõpsa real **Nimeta ümber**.

Mälupulga nimi on siniselt esile tõstetud.

- Kirjuta uus nimi, kasuta selleks klaviatuuri.

- Vajuta klahvi Enter.

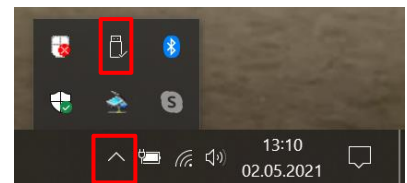
Mälupulgalt väljumine ja selle turvaline eemaldamine

Mälupulga kaustast väljumiseks, klõpsa akna üleval paremas nurgas oleval nupul

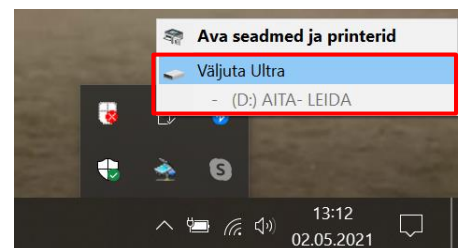
Mälupulga turvaline eemaldamine tähendab selle eemaldamist arvutist, kahjustamata mälupulgal olevaid faile.

- Klõpsa tegumirea paremas servas peidetud ikoonide sümbolil

- Seejärel klõpsa draivi ohutult eemaldamise sümbolil

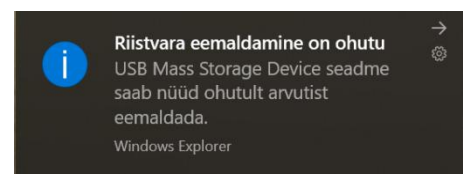

- Klõpsa mälupulga nimel, mida soovid eemaldada.

Ekraanile ilmub teade

Riistvara eemaldamine on ohutu.

- Nüüd võid eemaldada mälupulga oma arvuti USB-pesast.

Kui sinu mälupulgal on LED-tuli,

siis enne eemaldamist veendu, et see on kustunud.

Arvuti ja IKT kasutamise alused

Lihtsas keeles teksti autorid: Beata Górska, Eleonora Di Liberto, Cátia Brôco, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Mª Sagrario López Sánchez, Mª Rosa Sánchez López Guerrero, Veronika Juknevičienė, Živilė Paulauskaitė, Roberta Piazza, Valentina Perciavalle, Simona Rizzari, Anna Krasnowska, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Kujundajad: Martina Di Liberto, Sandra Belchior, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Tomáš Karnecki, Simona Rizzari, Piotr Grzegorz Bendiuk, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Selle lihtsalt loetava teksti **kontroll-lugemise** tegi: E. Ütt.

Sissejuhatuse illustratsioonid <https://pixabay.com/it/>

<https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com>

Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+”

"Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist.

Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti.

Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest."